

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2021

ARVIOINTIKERTOMUS

Tarkastuslautakunta 1.6.2022

Valtuusto 9.6.2022

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Tarkastuslautakunta	3
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	3
1.1.1.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
1.2.	Arvioinnin toteuttaminen	4
2.	Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	6
3.	Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.....	6
3.1.	Strategiset tavoitteet	8
4.	Kaupunginhallitus ja tavoitteet	9
4.1.	Kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta	9
4.2.	Konserni.....	9
5.	Alueelliset maaseutupalvelut	10
5.1.	Maaseututoimi.....	10
5.2.	Lomituspalvelut	11
6.	Peruspalvelukuntayhtymä Kallio.....	11
7.	Hyvinvointipalvelut	12
8.	Tekniset palvelut	13
9.	Kasvatus- ja koulutuspalvelut	14
10.	Investoinnit	16
11.	Henkilöstö.....	16
12.	Havaintojen koonti	17
13.	Yhteenveto	17
14.	Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	17

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 7.12.2021 § 39 ja saattoi ne tiedoksi valtuustolle 16.12.2021 § 62.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Esko Kangas ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Nivalan Kaukolämpö Oy:n tavoitteiden saavuttamista. Matti Peltola ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Nivalan Teollisuuskylä Oy:n ja opetuslautakunnan tavoitteiden saavuttamista. Juha Koski ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Kiinteistöosakeyhtiö Kestin tavoitteiden saavuttamista.

ARVIOINTIKERTOMUS

Valtuuston 12.8.2021 § 7 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021 – 2025.

Jäsen

Esko Kangas, pj.
Juha Koski vpj.
Matti Peltola
Marjut Holappa
Aulikki Puumala

Varajäsen

Juha Maijala
Niina Kopola
Laura Ojamaa
Tiia Malinen
Tapio Paavola

Nivalan kaupungin valtuusto on valinnut kokouksessaan 30.11.2017 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen tilikausille 2018 - 2021 BDO Audiator Oy:n. Kaupunginvaltuuston valitsemana tilintarkastajana toimii JHTT Asko Vanhatupa sekä avustavana tarkastajana Maritta Hintsala. Tilintarkastaja on osallistunut useisiin tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä on toiminut Marjut Holappa 27.1.2022 eroilmoitukseen saakka ja 28.1.2022 lähtien Matti Peltola ja teknisenä sihteerinä palvelusihteerinä Anja Koski. Marjut Holapan tilalle valtuusto valitsi varsinaiseksi jäseneksi Tiia Malisen ja varajäseneksi Pertti Karppisen.

1.2. Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta on laatinut syksyllä 2021 arviointisuunnitelman toimikaudelleen.

Nivalan kaupungin tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2021 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä kymmenen kertaa.

7.9.2021, Nivalan kaupungintalo

Tilintarkastaja esitteli työohjelman ja tarkastuslautakunta laati arviointisuunnitelman työohjelman vuodelle 2021.

5.10.2021, Nivalan kaupungintalo/Teams

Kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu antoi ajankohtaiskatsauksen tarkastuslautakunnalle. Talousjohtaja Ulla Alin esitteli vuoden 2022 talousarvioin ja kertoi ajankohtaiset asiat Nivalan kaupungin taloudesta. Sivistysjohtaja Riitta Viitakangas kertoi katsauksessaan sivistystoimen ajankohtaisista asioista.

16.11.2021, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastuspalveluiden kilpailutusta.

7.12.2021, Nivalan kaupungintalo/Teams

Lautakunta kävi läpi kaupunginhallituksen ja lautakuntien vastineet vuoden 2020 arviointikertomukseen. Tarkastuslautakunta kävi läpi sidonnaisuusilmoitukset. Tekninen johtaja Jouni Hautala antoi ajankohtaiskatsauksen teknisestä toimesta tarkastuslautakunnalle.

11.1.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Talousjohtaja Ulla Alin esitteli vuoden 2022 talousarvion ja antoi talouskatsauksen vuodelle 2021. Tarkastuslautakunta kuuli tilintarkastajan väliraportin.

15.2.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

PPKY Kallion talousjohtaja antoi katsauksen Kallion toiminnasta ja kertoi hyvinvointialueen valmistelusta. Kaupunginjohtaja kertoi konserniyhteisöjen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Lomituspalvelujohtaja Markus Rauma antoi katsauksen lomitustoimesta ja vs. maaseutujohtaja Mervi Vähäsöyrinki maaseutupalveluista.

15.3.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat esittelivät tarkastuslautakunnalle tilinpäätökset vuodelta 2021

Nivalan Teollisuuskylä Oy, tj. Harri Poranen

Nivalan Vesihuolto Oy, tj. Olli Jokinen

Nivalan Kaukolämpö Oy, tj. Hannu Petäistö

Koy Kesti ja Koy Nivalan Vuokrakodit tj. Simo Hautamäki

Nivalan Työpajasäätiön toimitusjohtaja Riitta Kaskela

19.4.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Talousjohtaja Ulla Alin esitteli tarkastuslautakunnalle vuoden 2021 tilinpäätöksen. Nivalan Liikuntakeskus Oy, tj. Pekka Niemelä antoi katsauksen lautakunnalle. Tarkastuslautakunta aloitti arviointikertomuksen laadinnan.

3.5.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

10.5.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

27.5.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

1.6.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Arviointikertomuksen hyväksyminen ja tilintarkastuskertomus. Lautakunnan esitys valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2021 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kaupungin toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin, kuntalaisilta saatuun palautteeseen sekä henkilöstökyselyn tuloksiin.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2021 olivat lomituspalvelut, maaseututoimi, sivistystoimi ja sen alaiset toiminnat, tekninen toimi, investoinnit ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminta. Erityistä huomiota on kiinnitetty myös kaupungin ja

ARVIOINTIKERTOMUS

konserniin kuuluvien yhteisöjen riskienhallintaan. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuotta 2020 koskeva arviointikertomus on tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti merkitty tiedoksi kaupunginvaltuustossa 10.6.2021 § 59. Kaupunginhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja saattanut ne 21.9.2021 § 52 valtuuston hyväksyttäväksi. Valtuusto on hyväksynyt esitetyt vastineet ja kaupunginhallituksen omat selvitykset vuoden 2021 arviointikertomuksen havaintoihin ja toimenpiteisiin kaupunginvaltuustossa 30.9.2021 § 20.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt saamansa selvitykset 7.12.2021 § 38 ja toteaa, että vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitettyjä asioita on käsitelty organisaatiossa riittävästi.

3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

	TA 2021	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2021	TA - TP
Toimintatuotot	9 984 673,00	284 862,00	10 269 535,00	10 799 433,57	-529 898,57
Valmistus omaan käyttöön	100 607,00	0,00	100 607,00	95 899,97	4 707,03
Toimintakulut	-83 459 850,00	-1 068 149,00	-84 527 999,00	-82 806 004,89	-1 721 994,11
Toimintakate	-73 374 570,00	-783 287,00	-74 157 857,00	-71 910 671,35	-2 247 185,65

Talousarviolisäyksen 783 287 € jälkeen toimintakatetavoitteeksi asetettiin 74 157 857 €. Tavoite alittui 2 247 185,65 €. Merkittävimmät alitukset olivat palveluiden ostoissa 1 406 129,79 € ja henkilöstökuluissa 598 892,97 €.

	TA 2021	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2021	TA - TP
Verotulot	33 567 000,00	0,00	33 567 000,00	34 934 493,27	-1 367 493,27
Valtionosuudet	40 951 043,00	0,00	40 951 043,00	40 951 495,00	-452,00
Yhteensä	74 518 043,00	0,00	74 518 043,00	75 885 988,27	-1 367 945,27

Talousarviossa verotuloihin ja valtionosuuksiin ei tehty muutoksia. Tilinpäätöksessä toteuma oli 1 367 493,27 € enemmän.

Tilikaudella 2021 kunnallisveroa kertyi 990 218,28 € enemmän kuin talousarviossa. Kiinteistöveroja kertyi 23 901,69 € enemmän kuin talousarviossa ja yhteisöverojen tuotto oli

ARVIOINTIKERTOMUS

353 373,30 € enemmän kuin talousarvioissa. Rahoitustuotot ja -kulut ylittivät talousarvion 496 455,85 €, joista rahoitustuottoja saatiin 477 076,67 € enemmän.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistojen jälkeen 2 339 592,65 €. Tilinpäätössiirtojen (2038 €) jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 341 630,65 €. Vuosikate 5,2 M€ ei riitä suunnitelman mukaisten poistojen 2,6 M€ ja lainan lyhennysten 4,1 M€ kattamiseen.

Vuosikate mittaa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että se on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita, että tilikaudella 2021 vuosikate ei riittänyt suunnitelman mukaisten poistojen ja lainan lyhennysten kattamiseen.

KAUPUNGIN LAINAKANTA (1000 eur)	2017	2018	2019	2020	2021
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	24 003	28 173	31 221	41 650	42 502
Lyhytaikaiset lainat muilta	26 000	25 000	26 000	23 000	16 000
Yhteensä	50 003	53 173	57 221	64 650	58 502
asukasmäärä	10 818	10 732	10 639	10 500	10 391
laina/asukas	4 622	4 955	5 378	6 157	5 572
laina/asukas Manner-Suomen kunnat	2 933	3 048	3 352	3 458	3 476

(lähde Kuntaliitto)
(Vuoden 2021 tiedot on suhteutettu asukaslukuun 31.12.2020.)

Tilinpäätöksessä 2021 lainakanta on 58,5 M€. Asukasta kohti velkaa on 5 630 €. Lainoista 16 miljoonaa (28 %) on lyhytaikaista kuntatodistuslainaa, jota nostetaan 1-6 kk jaksoissa. Koko lainasalkusta lyhyisiin korkoihin on sidottu 33,7 %. Pitkäaikaista lainoista pitkäaikaisiin korkositoumuksiin sidottua lainaa on 92,07 %.

Lyhytaikaiset lainat tuottivat miinuskorkojen johdosta kaupungille 94 382,71 € (2020: 74 471,80 €). Ulkopuolisten lainojen korkoja maksettiin 72 465,40 €. Arvopapereiden myyntivoittoa kirjattiin 1 117 046,76 € (2020: 517 754,00 €) ja tappioita 34 714,90 € (2020: 92 913,25 €), jolloin nettotuotoksi muodostui 1 082 331,86 euroa.

Vuodesta 2020 vuoteen 2021 kaupungin velkamäärä väheni 6,1 M€. Viisivuotistarkastelussa (2017–2021) lainamäärä kasvoi 8,5 M€ (vuosien 2016–2020 aikana lainamäärä kasvoi 14,2 M€). Lainamäärä asukasta kohden oli vuosina 2016-2020 1 533 €/as ja 2016-2020 949 €/asukas. Lainamäärä asukasta kohden väheni 583 €.

3.1. Strategiset tavoitteet

Nivalan kaupunki on linjannut, että kaupunkikonsernin strategia päivitetään vuosittain seuraavan vuoden talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun pohjaksi. Tavoitteeksi on määritetty, että päivitetty strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa toukokuussa.

Nivalan kaupungin päivitetty strategia on hyväksytty valtuustossa 27.5.2021 vuosille 2021-2022. Päivitetyllä strategialla halutaan edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja paikkakunnan elinvoimaa hyödyntämällä tutkimustietoa ja hankkeita, osallistumalla aktiivisesti alueuudistukseen sekä hyödyntämällä teknologiaa ja digiosaamista.

Kuluvan strategiakauden 2021-2022 kärkihankkeita ovat elinkeinopalvelujen järjestäminen, asumisratkaisujen kehittäminen eri kohderyhmille, asiakaslähtöisten ja ratkaisukeskeisten toimintamallien vahvistaminen kaupunkikonsernissa sekä omistajaohjauksen tavoitteiden ja rakenteiden ja omistajapoliittisten linjausten tarkentaminen. Strategia vuodelle 2021 nosti uudeksi painopistealueeksi inhimillisen pääoman kehittämisen.

Strategiset päämäärät

- ✓ Tutkimusta ja koulutusta kehittävä – yrittäjyyden edellytyksiä ja työtä tarjoava seutu-kaupunki
- ✓ Laadukkaiden palvelujen, hyvän arjen ja asumisen kaupunki
- ✓ Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
- ✓ Inhimillisen pääoman kehittäminen ¹

¹ Inhimillinen pääoma on osa aineetonta pääomaa, joka yhdistettynä muihin resursseihin mahdollistaa yksilöiden, organisaatioiden ja muiden yhteisöjen tarkoituksenmukaisen toiminnan ja tavoitteiden saavuttamisen. Organisaation inhimillisellä pääomalla tarkoitetaan sen menestymistä edesauttavia aineettomia, henkilöstöön kiinnittyneitä resursseja.

4. Kaupunginhallitus ja tavoitteet

4.1. Kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Nivalan kaupungin hallintosäätö on tullut voimaan 1.6.2017. Hallintosäätöä on päivitetty 10.6.2021 § 61. Hallintosäännön 2 ja 6 lukuihin tehtiin opetuslautakunnan esittämät muutokset.

Toimialajohtajat vastaavat toimialansa riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoi vuosittain kaupunginjohtajalle riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Raportointiin käytetään Target-ohjelmistoa.

Talusojohtaja vastaa talousarvion, toimintasuunnitelman ja tilinpäätöksen laatimisesta. Talusojohtajan tehtävänä on vastata kaupunkikonsernin riskienhallinnan suunnittelusta ja ohjeistamisen valmistelusta kaupunginhallitukselle siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.

4.2. Konserni

Hallintosäännössä (19 §) on määritetty konsernijohtoon tehtävät. Konsernijohto vastaa mm. omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle. Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.12.2018 (§ 175) määrittänyt konsernijohtoon kuuluviksi kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan. Lisäksi kaupunginhallitus nimeää konsernijohtoon kuuluvaksi talusojohtajan. Kaupunginhallitus on täydentänyt 18.12.2018 § 198 päätöstään siten, että kaupunginvaltuustoa konsernijohtossa edustaa valtuuston puheenjohtajisto.

Nivalan kaupunki ohjaa ja valvoo tytäri- ja osakkuusyhteisöjensä toimintaa valitsemalla niiden toimielimiin edustajansa. Kaupunginhallitus ohjeistaa yhtiökokousedustajia ja antaa siten edustajilleen ohjeistukset kaupungin kannasta kulloinkin käsiteltävänä olevaan asiaan ja myös näin toteuttanut konsernivalvontaa. Konserniohjeistuksen mukaisissa asioissa tytäryhtiöt pyytävät omistajaohjausta konsernijohtolta.

Konsernin johtoryhmän kokouksissa käsiteltiin tytäryhtiöiden ajankohtaiset tilannekatsaukset ja konsernitason ajankohtaiset prosessit. Kuluneella tilikaudella käsiteltiin, mm. sähköisen asiointin hankkeen toteutusta, sähköisen kilpailutusta, digistrategiaa ja konsernistrategian kehitystavoitteita.

5. Alueelliset maaseutupalvelut

Toimialaan kuuluu kaksi tehtäväaluetta; lomapalvelut ja maaseututoimi.

5.1. Maaseututoimi

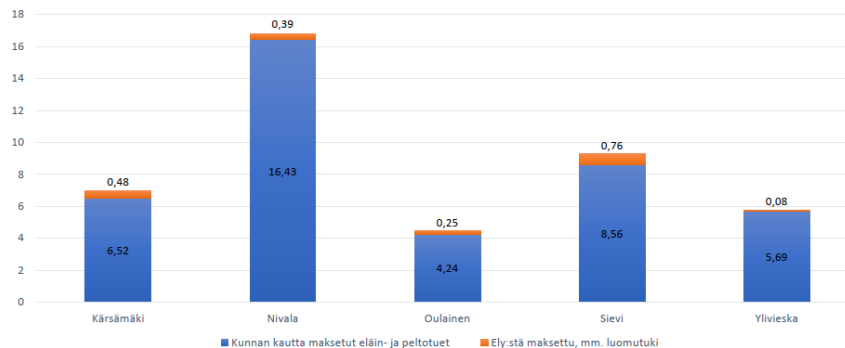
Alueellinen maaseutulautakunta on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä kuusi. Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kunnista kustakin 1 ja Nivalan kunnasta 2. Lautakunta on muodostettu kuntien välisellä yhteisellä sopimuksella. Lautakunnan tehtäväalueena on hoitaa alueen lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät sekä muita maaseudun ja maatalouden kehittämistehtäviä.

Pääasiallisin tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Tehtävät hoidetaan Ruokaviraston Maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Toiminta hoidetaan lähipalveluina siten, että jokaisessa kunnassa on toimipiste.

Vuonna 2021 odotetaan jo vastauksia EU:n uuden ohjelmakauden linjauksista ja miten ne vaikuttavat käytännössä maatalouden harjoittamiseen. Maataloustuotannon kannattavuuden kohenemista ei ole näköpiirissä vuonna 2021.

Maksetut viljelijätuet 2021, milj.€

kunnan kautta maksettu yht. 41,44 milj.€, Ely:n kautta 1,96 milj.€

Nivalan alueellinen maaseutuhallinto/ MV 12-2021

AgroTeknoa jokilaaksoihin hanke jatkuu vuonna 2021. Hankkeelle on haettu jatkoaikaa vuoden 2022 loppuun. Hankkeen tavoitteena on edistää uuden maatalousteknologian käyttöönottoa sekä tuottaa tietoa ja käyttäjäkokemuksia uusista koneista, laitteista ja tuotantomenetelmistä. Tavoitteena on parantaa maataloustuotannon tehokkuutta, kannattavuutta ja ympäristöystävällisyyttä.

Nivalan kaupunki järjestää maaseutunäyttelyn 19.-20.8.2022 Tiilimaan alueella. Edellisen kerran Nivalassa on järjestetty maatalousnäyttely vuonna 1967.

5.2. Lomituspalvelut

Nivalan lomituspalvelut on maatalousyrittäjille lomituspalveluja järjestävä toimintayksikkö. Paikallisyksikkö toimii Sievin, Ylivieskan ja Nivalan alueella. Yksikköä hallinnoi Nivalan kaupunki. Yksikön tehtävät määräytyvät maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (MELA) kanssa solmitun toimeksiantosopimukseen mukaa palvelujen järjestämisestä. Paikallisyksikkö saa valtiolta 100 % rahoituksen lomittajien palkkoihin. Toiminnan järjestämiseen ja hallinnollisiin kuluihin Mela korvaa valtakunnallisesti kullekin vuodelle vahvistetun määrärahan puitteissa. Hallinnon saama määrärahaa myönnetään vuosittain toteutuneiden lomituspäivien perusteella. Vuonna 2021 lomituspäiviä oli 16 031.

Lomitus saa 100% valtionosuuden. Lomituspalveluihin saatu ennakko 3 987 928 € on arvioitu tarkasti ja lopullisten menojen jälkeen Melalle tulee palauttaa n. 25 000 € ja turkistuotajien määrärahaa palauttaa 2 500 €.

Lomatoimen toiminnalliset tavoitteet vuosille 2021-2022 liittyvät lomittajien työhyvinvoinnin kehittämiseen. Lomittajille on pystytty tarjoamaan tietoa ja tukea liikuntaan ja jonkin verran ryhmäliikuntatapahtumia.

Vuoden 2023 alusta Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan kuusi lomituspalveluyksikköä yhdistyy. Yhdistymisprosessia johtaa Toholammin kunta joka on jatkossa lomituksenhallintopaikka.

6. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toimialaan kuuluvat valtion kunnille lailla säätämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä ympäristöterveydenhuolto. Palveluntuotanto tapahtuu sopimusohjauksella, jossa omistajaohjausta toteuttaa sopimustyöryhmä. Sopimustyöryhmän työllä on tarkoitus varmistaa omistajakuntien tahdon välittyminen asioiden valmisteluvaiheessa. Yhtymähallitus nimeää sopimustyöryhmän toimikaudekseen. Työryhmän jäsenet nimetään omistajakuntien kuntajohtajista ja Ppky Kallion johtavista viranhaltijoista.

Ppky Kallion tulosalueita ovat perhe- ja sosiaalipalvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vastaanotopalvelut, erikoissairaanhoido ja kuntoutus, aikuisten psykososiaaliset palvelut, työterveyshuolto, suun terveydenhuolto ja ympäristöterveydenhuolto.

Uusi hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminta lakkaa ja palveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle.

ARVIOINTIKERTOMUS

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	Kallio Tilinpäätös 2021	Nivala Tilinpäätös 2021
Vertailutaso	Netto	Netto
Vastaanottopalvelut	13 155 033	4 279 631
Suun terveydenhuolto	4 237 953	1 233 099
Erikoissairaanhoido	43 819 374	13 370 431
- josta ostettu erikoissairaanhoido	42 189 115	12 951 405
Psykososiaaliset palvelut	4 379 346	1 225 766
Hoito- ja hoivapalvelut	34 847 227	12 396 434
Kuntoutuspalvelut	1 985 196	617 349
Perhepalvelut	12 741 375	4 378 330
Vammaispalvelut	12 429 735	4 262 791
Ympäristöterveydenhuolto	1 073 101	407 312
Työterveyshuolto	264 708	83 832
Työikäisten palvelut	718 140	168 850
Projektit	-1 512 330	-478 946
Kallio	128 138 860	41 944 877

Ppky Kalliolta ostettujen sosiaali- ja terveystalvveluiden loppulaskuksi muodostui 41,9 Meur (81 % palveluostoista). Alkuperäiseen talousarvioon vahvistettu määräraha 43 M€ alittui 1,1 M€ (3 %). Lisätalousarviossa lisättiin perhe- ja vammaispalvelujen määrärahoja, jotka ylittivät tilinpäätöksessä 7,7 % Useimmissa muissa palveluissa saatiin säästöjä. Projektituotoista sisältäen korona-avustuksen saatiin säästöä 0,9 M€. Ppky Kallio tuloutti kaupungille 988 671,49 € omasta toiminnasta.

7. Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelujen tehtävänä on väestön hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantaminen sekä kaupungin näkyvyyden ja vetovoimaisuuden kehittäminen. Hyvinvointipalveluja tuotetaan tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, kaupunkikonsernin muiden toimijoiden sekä eri järjestöjen, yhdistysten, yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Hyvinvointipalveluilla ennaltaehkäistään terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia.

Tehtäväalueelle kuuluu osallistuminen kaupunkimarkkinointiin, yhteistyö kaupungin ja kolmannen sektorin kanssa, tehtäväalueen hankkeiden suunnittelu, toteutus ja koordinointi, vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan kehittäminen, hyvinvoinnin ja terveyden työryhmän toiminnan kehittäminen, ehkäisevä päihdetyö ja raittiuden edistäminen, yhteistyö liikunta- ja vapaa-aika palvelujen järjestämisessä. Tehtäväalueelle kuuluu myös järjestöjen ja kylien toiminnan aktivointi.

Seuraavalla valtuustokaudella lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on osa kaupungin hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.5.2021 ja sen sisältöä on alettu toteuttamaan toiminnassa.

8. Tekniset palvelut

Tekninen toimi järjestää lakien ja asetusten puitteissa julkiset tekniset- ja viranomaispalvelut. Tekniset palvelut yllä pitää kaupungin ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan edellyttämiä tukipalveluita määrärahojen puitteissa. Tekninen toimiala koostuu tehtäväalueista, joita ovat viranomaispalvelut, tekniset palvelut, tilapalvelu sekä ruoka- ja puhdistuspalvelut.

Haasteena toimintaympäristössä on mahdolliset palvelurakenteen muutoksen vaikutukset tulevien vuosien aikana. Ellei palvelurakenteessa tapahdu suurempia muutoksi niin jatkossa painopiste on korjausvelan hallinnassa olemassa olevien tilojen saneerauksilla tai uusinvestoinneilla. Tulevan vuoden aikana tulee tarkastella sisäisen vuokran osalta siirtyminen vuokranmäärittelyyn, missä otetaan huomioon myös pääomavuokran osuus. Teknisen toimen tehtäväalueiden toiminnassa kiinnitetään edelleen huomiota energiatehokkuuteen. Nivalan kaupunki on mukana Väre-energiahankkeessa.

Viranomaistoiminnassa aloitetaan rakennuslupien sähköisen arkistoinnin valmistelu. Rakennuslupia haettiin vuonna 2021 99 kpl (2020 96 kpl). Maanvuokratuloja kertyi 163.331,16 € ja puun myyntituloja saatiin 89.008,34 €.

Lautakunta kiinnittää huomiota erilaisten rakentamis- ja asumismahdollisuuksien tarjontaan.

Junttilan uusi koulurakennus valmistui toukokuussa 2021 ja vanhat koulurakennukset purettiin, sekä piha-alueet valmistuivat kesällä. Uusi koulu otettiin käyttöön elokuussa 2021. Kyösti-Kallion koulun keittiötilojen laajentamisen suunnittelu aloitettiin. Haikaran koulun uudisrakennuksen ja kivikoulun saneerauksen suunnittelu toteutettiin pääosin vuoden 2021 aikana.

9. Kasvatus- ja koulutuspalvelut

Esiopetukseen ja hoidon piiriin tulevien lasten ikäluokat pienentyvät, kun syntyvyys pienee.

Syntymävuosi	kpl	Syntymävuosi	kpl
2009	181	2016	125
2010	188	2017	130
2011	178	2018	129
2012	183	2019	115
2013	174	2020	103
2014	157	2021	94
2015	153		
Yhteensä	1 214	Yhteensä	696

Louhesta otetun tilaston mukaan Nivalassa syntyneet lapset vuosina 2009 – 2021.

Varhaiskasvatus

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018 (540/2018 ja asetus 753/2018), jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksessa on huomioitava lapsen etu ja lakiin on kirjattu velvollisuus kiusaamisen ehkäisyyn.

Nivalan kaupungin varhaiskasvatusmaksut poistuvat vuonna 2022.

VARHAISKASVATUS (syntymävuosi)	2014	2016	2019	2020	2021
esikoululaiset	155	130	112	110	130

Perusopetus

Lapsella on oikeus saada perusopetuslain ja voimassa olevan opetussuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvät tukipalvelut (koulukuljetus, maksuton kouluruoka ja oppilashuollon palvelut) jokaisena koulupäivänä. Nivalassa ylläpidetään 12 peruskoulua. Tuntijaon mukaan perusopetuksessa on 228 vuosiviikkotuntia (VN asetus 222 h). 1.8.2019 lukien uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosiluokilla.

PERUSOPETUS oppilasmäärä	2017	2018	2019	2020	2021
Esiopetus (koulu + varhaiskasvatus)	175	177	176	159	185
Alakoulu	1062	1056	1065	1074	1055
Yläkoulu	498	512	521	516	512
Yhteensä	1735	1745	1762	1749	1752

(lähde vos 20.9.2021)

ARVIOINTIKERTOMUS

Lukio

Uusi Lukiolaki (714/2018) ja siihen liittyvien lakien muutokset tulivat voimaan 1.8.2019. Opetussuunnitelmauudistus lisää opiskelijoiden opintojen ohjausta samoin koulun on tarjottava erityistä tukea sitä tarvitseville. Vastaamme JEDU:n Nivalan yksikön kaksoistutkintoa suorittavien oppilaiden lukio-opinnoista ja ylioppilaskirjoituksista. Olemme mukana Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostossa.

Oppivelvollisuuden laajentaminen astui voimaan, jolloin syksyllä 2021 aloittavat ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opinnot ovat maksuttomat.

LUKIO	2017	2018	2019	2020	2021
oppilasmäärä	163	180	183	179	184

(lähde vos 20.9.2021)

Olemassa olevan vahvan toisen asteen koulutuksen hyödyntäminen ja koulutusmuotojen lisääminen paikkakunnalle esim. yliopisto tai ammattikorkeakoulu-opintojen saaminen.

Miten hankkeissa on onnistuttu ja saavutetaanko niillä pysyviä toimintamalleja, jotka jäävät käytäntöön?

HANKKEET	Tot. Kulut		31.12.2021	Tilitetty	Päättyy	Huom.
	Avustus	Omarahoitus				
Jatkui 2021						
Kyösti Kallion koulun kansainvälisyysuhanke 2018-2021	27 271		29 531	31.8.2021	Päättynyt	
Niva-Kaijan koulun kansainvälisyysuhanke 2018-2021	23 193		27 601	23.4.2021	Päättynyt	
Niva-Kaijan koulun kansainvälisyysuhanke 2020-2023	27 814		0		31.8.2023	34 768 max avustus
Koulujen kerhotyön kehittäminen 2020	20 000	8 572	17 276	3.11.2021	Päättynyt	
Nivalan tutor toimii 2020	19 232	4 808	8 918	3.11.2021	Päättynyt	
OKM varhaiskasvatuksen korona-avustus 2020-2021	40 150	2 113	12 977	1.3.2022	Päättynyt	jatkoaika 31.12.21
OKM perusopetuksen korona-avustus lv. 2020-2021	94 893	4 994	32 884	1.3.2022	Päättynyt	jatkoaika 31.12.21
	252 553	20 487	129 187			
Uusia 2021						
Niva-Kaijan koulu Nordplus 2021-2023	4638	1720	6358	31.8.2023		
Perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittäminen 2021-2022	21 000	5 250	26 250	31.7.2022		
Varhaiskasvatuksen liikkeelle hanke	15 200	16 200	31 400	31.5.2022		
Koulun kerhotyön tukeminen 2021-2022	16 000	6 921	22 921	31.12.2022		
OKM korona-avustus : vaka	29 700	3 472	33 172	31.12.2022		
OKM korona-avustus : perusopetukseen	36 300	1 910	38 210	31.12.2022		
Uuden osaamisen lukio UuLops:13 toteuttajan yhteishanke	470 820	117 681	588 501	31.7.2022		
Avin yhteishanke: Erasmus maailmalle yhdessä liikkuen					(ei toteudu)	
- hanketuki yhteensä 245 960 €(13 organisaatiota 70 liikkujaa)						

10. Investoinnit

Talousarviossa investointeihin oli varattu 5 994 026 € ja myyntituloja oli arvioitu kertyvän 150 000 € maanmyynnistä, josta toteutui 40.805,16 €. Maanhankintaan varattiin 1.115.000 €, joka toteutui lähes suunnitelman mukaan. Maata ostettiin 6,8 hehtaaria, joista merkittävimpiä kohteita olivat Meijerin alue ja Kuokka II kerrostalon tontti, sekä Ruojantien päässä Nivalan Teollisuuskylä Oy:ltä ostettu tontti Kalliontien siirtoa varten.

Nivalan Työpajasäätiölle aloitettiin keväällä 2020 uusien toimitilojen saneeraus Peltotien kiinteistöön. Vuodelle 2021 talousarvioon oli varattu saneeraukseen 430 000 €, josta toteutui 375 908,01 € (87,40 % TA:sta)

Junttilan uuden koulun rakentaminen aloitettiin vuoden 2019 lopulla ja koulu otettiin käyttöön syksyllä 2021 syyslukukauden alussa. Vuodelle 2021 rakentamiseen oli varattu 1 700 000 €, josta toteutui 1 475 063,57 € (86,80 % TA:sta).

Kunnallistekniikan puolella euromääräisesti merkittävin investointi oli Kalliontien siirto Monitoimihallin rakentamisen mahdollistamiseksi. Siirtoon oli varattu 800 000 € talousarviossa ja siitä toteutui 307 923,10 € euroa (34,60 % TA:sta). Investointi jatkuu vuonna 2022.

11. Henkilöstö

Nivalan kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2021 oli 596 henkilöä (naisia 480, miehiä 116) joista 453 henkilöä (76,1 %) oli vakinaisessa työsuhteessa (naisia 353, miehiä 100), määräaikaisessa työsuhteessa 17,64 % ja työllistettyjä 0,84 % (5).

Nivalan kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2021 lopulla 46,26 vuotta (2020: 46,5 vuotta) Vakinaisten keski-ikä oli 48,7 vuotta (2020: 48 v) ja määräaikaisten 38,17 vuotta (2020: 42,9 vuotta). Määräaikaisten keski-ikä laskee koko henkilöstön keski-ikä.

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin, että tulokselliseen toimintaan. Osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen on osa osaamisen johtamisen ja varmistamisen kokonaisuutta, johon kuuluvat myös osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen ja uuden osaamisen hankkiminen. Henkilöstölle on laadittu koulutussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain. Vuonna 2021 koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli 401 päivää (2020: 804).

Vuonna 2021 kaupungin henkilöstölle kertyi omista sairauspoissaolopäivistä sairauksien vuoksi 10 353 kalenteripäivää (2020:9 544) ja työtaturman/ammattitaudin vuoksi 382 (2020: 281) kalenteripäivää.

Kuvio11. Koko henkilöstön sairauspoissaolot ja tapaturmat.

12. Havaintojen koonti

- Onko kunnan käytäntöihin jäänyt jotain positiivista korona-ajan toiminnasta?
- Suomen Yrittäjät ry on mitannut yritysystävällisyyttä, jossa Nivala nousi kymmenen parhaan joukkoon.

13. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kaupunginhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2021 kuvaa kaupungin toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kaupungin hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin annetaan selvitykset tarkastuslautakunnalle syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

14. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Nivalassa 1.6.2022

Nivalan kaupungin tarkastuslautakunta

Esko Kangas
puheenjohtaja

Matti Peltola
pöytäkirjan pitäjä, jäsen

Juha Koski
varapuheenjohtaja

Aulikki Puumala
jäsen

Pertti Karppinen
varajäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 18 pages before this page

Dokumentet inneholder 18 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 18 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 18 sider før denne side

Detta dokument innehåller 18 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende